

mortis genere obiisse : quod si hac viâ e vitâ excederet, felix ille; siquidem extinctus foret vi amoris divini, cujus excessus talium effectuum causa foret.

VIII. Personis, quæ frequenter afficiuntur deliquis extaticis, quæque sensuum usu identidem vi internâ orationis mentalis privantur, cibus et somnus solito præscribatur, plusque orationis vocalis quàm mentalis. Solent tamen ejusmodi persone suæ voluntati esse addictissimæ, et rarò adducuntur ut obediunt et suo modo vivendi reanuntient.

IX. Via revelationum et raptuum divinorum bona quidem est, sed satis periculosa : similis est funambulorum gressui per funes, qui etsi non labantur neque fracturam pedis manusve sustineant, expositi tamen sunt casui et perditioni. Cùm, econtra, qui sub humilitate per viam regiam obedientiæ incedit, patienter adversa perfert, et exercitio virtutum studet, solidè sanctus evadat, neque similes rûnas timeat. Quia viâ prior, viâ bona, sed periculosa; posterior, secura et fructuosa est.

CAPUT V.

DE BONO REGIMINE RELIGIOSO.

§ 619.

REGIMEN RELIGIOSUM QUID.

Cùm Theologia mystica practica de vitâ Christianâ perfectâ agat, jure merito in specimen status Religiosus proponitur, cujus est, illos peculiari studio huic perfectioni incumbere, qui se totos in illo in holocaustum divinæ Majestati consecrant, et illis Christi D. Evangelicis consilii inherent, *Matth. xix, 21 : Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes... et veni, et sequere me.* Quia autem juxta S. Thomam, 2, 2, q. 186, a. 5: « Status Religiosis est quadam disciplina, vel exercitium, tendendi in perfectionem. Quicumque autem instruuntur, vel exercitantur, ut perveniant ad aliquem finem, oportet directionem alicujus sequantur, secundum cujus arbitrium instruuntur, vel exercitentur, ut perveniant ad aliquem finem quasi discipuli sub Magistro. Et ideo oportet quòd Religiosis in his quæ pertinent ad Religiosam vitam alicujus instructioni et imperio subdantur. » Hinc cùm in tomo primo de vitâ spirituali pro Religiosis subditis sufficienter actum sit, in præsentî tomo de Magisterio, seu Regimine Religioso, et quomodo Prælati suos Religiosos subditos sanctè et bene regere et instruere debeat, quæque ad hoc in eo qualitates et virtutes requirantur, tractandum erit. Quapropter *Regimen religiosum* est practica quadam prudentia, quæ bonâ cum pro-

portione dirigit media in ordine ad Religiosam communitatem cum pace conservandam juxta institutum quod ipsa proficitur.

EXPLICATUR.

SCHOLIUM. Nomine Regiminis religiosi comprehenditur tam Regula scripta a Fundatoribus, suis Religiosis tradita, quam regula viva Prælatis, seu Superioribus : prout enim cum prudentiâ practica, per media et institutum Regulæ, Superior suam Communitatem ordinaverit, eadem in Regularitate esse. Et sicuti Apostoli vocati sunt ut primam Religionis ideam exhiberent, vivendo juxta regulam perfectionis evangelicæ, sub obedientiâ et peculiari directione Christi Domini, ita et Apostolos imitantur, qui ad varias Religiones vocantur, ut juxta regulas suas, et sub suis Prælatis, Christi vices gerentibus, Christum sequantur. In Regimine autem religioso, Superiores potius quam subditi considerantur, et illorum prudentia potius quam istorum : quia a Superioribus bonitate bonum Regimen Communitatis, sicuti proficua salus corporis a capitis idoneitate, maximè dependet. Unde de Superioribus Religiosis, et proportionatè de aliis etiam Superioribus Ecclesiasticis principaliter tractatur, et consequenter tantùm de iis que ex parte subditorum ad bonum Regimen religiosum conferunt.

§ 620.

SUPERIOR RELIGIOSUS QUID.

Superiores Religiosi dicuntur illi quibus Communitatis alieujus Religiosæ directio incumbit, et qui gubernationem ac Regimen suum ad subditorum suorum salutem referunt.

VARIA NOMINA SUPERIORUM RELIGIOSORUM.

SCHOLIUM. Superiores, quibus Religiosi parent, pro diversitate Ordinum, variis nominibus insigniuntur : alii *Abbat*es, alii *Præpositi*, alii *Priores*, alii *Rectores*, alii *Guardiani* vocantur; inter quos nonnulli *Provincialibus*, hi verò *Generalibus* subsunt. Hic non tractatur de Prælatis intra Religiosos Ordines specificos, prout sunt hujus potius, quam alterius Religionis, nec cum ordine inter se intra eandem Religionem, sed sub nomine generico Prælati Religiosi tractatus hic procedit.

§ 621.

PRÆLATUS RELIGIOSUS EST MAGISTER.

Prælatus religiosus est in suâ Communitate omnium suorum subditorum *Magister*. Colligitur 1° ex S. Scripturâ, *Eph. iv, 11*, ubi dicitur Deum in Ecclesiâ suâ dedisse *alios autem Pastores et Doctores*. Cum ergo Prælatus sit pastor, uti inferius videbitur, patet quòd etiam esse debeat Doctor, seu Magister. Unde Apostolus hic non, uti ad alia munera, numerat alios et alios, sed eosdem ad utrumque munus, uti notat ad hunc locum S. Hieronymus; dicens : « Non ait, alios autem Pastores, et alios Magistros; sed alios Pastores et Magistros; ut qui pastor est esse debeat et Magister : nec in ecclesiis, quamvis sanctus sit, Pastoris sibi nomen assumere debet, nisi possit docere quos pascit. » Idipsum notant S. Augustinus, *Ep. lix ad Paulin.*, q. 4, S. Thomas, ad l. c., Es-tius etc. Idem eruitur ex illo, *Luc. x, 16* : *Qui vos audit, me audit : et qui vos spernit, me spernit*. Ubi Christus D., summus Prælatus et Magister, juxta illud, *Joan. xiii, 13* : *Vos vocatis me Magister, et Domine : et bene dicitis, sum etenim*, suos discipulos, quos fidelibus præfecit, tales fecit Magistros, ut in illis Christus ipse audiendus foret, uti notat ibi Card. Toletus, *annot. xxii*. Idem 2° docent S. Hieronymus, *Ep. iv ad Rustic.*; S. Gregorius Naz., *Or. i, de sua fuga*; et S. Gregorius M., in *Pastor.*, p. 1, c. 1; Climacus, in suo *Pastore*, c. 1. 3° Rationem dat S. Thomas quia status Religionis est disciplina et exercitium tendendi ad perfectionem, quæ utique Magistrum, qui est Prælatus Religiosus, requirit.

§ 622.

SCIENTIA PRÆLATI.

Quia igitur Prælatus Religiosus suorum subditorum Magister est, ideo *primò*, ad explendas rite sui Magisterii partes,

debita et competente scientiâ et doctrinâ instructus esse debet, et eò quidem majori, quò Magister discipulos suos superare debet. Sumitur 1° ex S. Scripturâ, I Tim. iii. Apostolus ab Episcopo et ab omni Prælato requirit ut sit doctor : et, I Tim. iv. Timotheum monet : Attende lectioni et doctrinæ. Et, ad Tit. i, requirit ut potens sit exhortari in doctrinâ sanâ, et eos qui contradicunt, arguere. 2° Patet ex PP. S. Gregorius, in Pastor., c. 1, ait : « Ab imperitis ergo pastoribus magisterium pastorale suscipitur in magnâ temeritate... et tamen sæpe, qui nequaquam spiritualia præcepta cognoverunt, cordis se medicos profiteri non metuunt : dum, qui pigmentorum vim nesciunt, videri medici carnis erubescant. » Et S. Benedictus, Reg., c. 64, de Abbate statuit : « Oportet ergo eum esse doctum lege divinâ, ut sciat, et sit, unde proferat nova et vetera. » S. Bernardus, Serm. 3, de Circumeis., ait : « Nunquid eliget esse Magister, qui nondum discipulus fuit, et docere quod didicit nunquam. » Et S. Thomas, 2, 2, q. 185, a. 3, ad 2, docet de Prælati : « Debet enim ad hoc intendere, ut talem se exhibeat, ut cæteros et scientiâ et sanctitate præcellat. » 3° Ratio est : quia erubescit homo sensatus Magistrum agere in scientiis humanis et profanis, easque docere quas non perfecte didicit, partemque honoris non exiguam reputat docere cum perfectione, ad quod indefesso studio laborat : ergo multò magis Prælati tanquam Magister spiritualis ad munus suum rite obeundum competenti scientiâ imbutus esse debet, et quidem multò magis quàm Episcopus, vel Parochus, vel alii animarum curam habentes : quia agitur de Magisterio erga discipulos, qui tendunt ad specialem perfectionem.

QUALIS SCIENTIA REQUIRATUR.

SCHOLIUM. Insignis quidem litteratura et eruditio in scientiis quibuscumque Prælato Religioso apud subditos suos magnam auctoritatem præstare potest, in scientiâ tamen Sanctorum præ primis excellere debet, quæ est scientia practica, quæ quis studet per omnia servire et placere Deo, quæ non est mundanorum, non

politicorum, non Philosophorum, non Theologorum, sed Sanctorum : nec enim gubernare debet mundanæ, nec politicæ, sed sanctæ, tanquam Magister illius scientiæ practicæ quâ subditi sui per omnia Deo servire et placere student, quæ et ipse Prælati res sacras et Myseria Dei ac vitæ spiritualis bene calleat, ut in eâ subditos suos bene erudire valeat, utpote qui ad sanctitatem toto conatu aspirare tenentur.

§ 625.

ORATIO ET STUDIUM PRÆLATI.

Secundò. Ut Prælati Religiosus hanc scientiam Sanctorum sibi acquirat, orationi et studio rerum divinarum indefessè incumbere debet. Nam 1°, Jac. i, 5, dicitur : *Si quis vestrum indiget scientiâ, postulet a Deo.* Et S. Paulus, I. Tim. iv, monet : *Attende lectioni.* Et, Eccl. xxxix, dicitur de Doctoribus : *Cor suum tradet, ad vigilandum diluculo ad Dominum, qui fecit illum... Si enim Dominus magnus voluerit, spiritu intelligentiæ replebit illum.* » 2° S. Gregorius, in Pastor., p. 2, c. 11, ait : « Quia valde inter verba humana cor nostrum defluit, et usus humanæ conversationis indesinenter destruit vim sollicitudinis, atque providæ circumspectionis erga cœlestem vitam, oportet quòd per meditationem sacrorum eloquiorum jugiter restauret... Nunquam Rector a sacra lectioni studio recedat. » Et S. Isidorus, I. 2 Offic., c. 5, de Prælato ait : « Cujus præ cæteris speciale officium est, Scripturas legere, percurrere Canones. » 3° Ratio est tum quia sine oratione virtutes sibi necessarias Prælati comparare non poterit ; tum quia sine studio rerum divinarum subditos suos in dubiis, difficultatibus, illusionibus etc., in vitâ spirituali occurrentibus rite et securè gubernare non valebit.

QUOMODO HUIC STUDIO INTENTUS ESSE DEBEAT.

SCHOLIUM. Igitur Prælati Religiosus vacare debet intentissimè rerum divinarum studio, et Theologia mysticæ non tantum spe-

culationi, sed etiam gustui, quoad poterit, seipsum vitæ puritate et amore unionis divinæ coaptet. Nec dicat sibi non sufficere tempus ad spiritualia negotia: nonne enim multi sancti Prælati Religiosi, non solum tempus ad orandum, meditandum et sacrificandum, sed etiam ad scribendum plures libros inveniebant? Ven. Bartholomæus a Martyribus, *l. de mor. Prælat.*, c. 4, hic bene notat: « Triplex est status mentis in homine implicato negotiis, simulque Deum quærentem: Primus, quando habet otium; tunc enim mente et affectu vehementer debet in Deum ferri, atque operam dare ne imagines quæ tunc, velimus, nolimus, sese ingerunt trahant cor post se: sed etiam circumvolent nos, mens tamen super omnia temporalia stabilitur. Secundus, quando vacat negotiis omnino ebibentibus attentionem omnem, ut quando quis supputat aut legit aliquid difficile intellectui, aut audit negotium variis nodis implicitum, quod oportet rectè intelligere, ad sententiam justè ferendam etc., quo tempore quamvis non maneat actualis amor Dei, neque simplex ille intuitus ipsius; manet tamen quedam impressio amorosa relicta ex frequentia actualis amoris, quæ magnam pacem et quietem affert exercitatis, quam non amittunt etiam in ipso negotiorum turbine, et per quam, illis transactis, mox redeunt ad centrum ac thesaurum suum, immittendo sagittas actualis amoris. Tertius verò status est, quando intendit communibus negotiis, quæ non ita magnam exigunt attentionem, quibus non ita magna pars cordis tribuenda est, ut non etiam sua particula Deo reservetur. Quid stultius dici potest, quàm quoniam officium pastorale est multis negotiis implicitum, ideo non sit quotidie celebrandum? Imò quia tale est, oportet vel spatium celebrationis separare Domino, ad munimen contra tentationes, ad lumen in negotiis, ad consolationem inter tot afflictiones, ut vel tunc respirare liceat. In pastoralis officio mulla sunt, quæ devotionem nutriunt, scilicet continue vexationes et angustie... Et attende quòd sicut Judæi tantum colligebant de illo suo Manna, quantum erat necessarium atque sufficiens ad totam diem: ita oportet virum diurnis horis occupatum tantùm nocturnis vacare exercitiis, quantum sufficiat ad ferenda dulciter officii onera propter Deum. »

Indulget non omnibus. § 624. De his scribitur in libro 1.º

PRÆDICATIO ET EXHORTATIO.

Tertiò. Scientia Prælati Religiosi non debet illi soli, sed maximè suis subditis esse proficua, adeoque ut Magister eo-

rum, frequentibus exhortationibus et prædicationibus eos erudire tenetur. Ita 1º S. Paulus, *1 Tim.* iv, scribit Timotheo: *Attende tibi et doctrinæ, insta in illis: sic enim te saluum facies, et eos qui te audiunt.* Et, *II Tim.* iv, eum obtestatur: *Testificor coram Deo et Jesu Christo, qui judicaturus est vivos et mortuos; prædica verbum, insta opportunè, importunè, etc.* Et instantiam suam in verbo Ephesius, *Act.* xx, testatur: *Per triennium non cessavi die et nocte cum lacrymis monens unumquemque vestrum.* Unde etiam Trid., sess. 5, c. 2, *de Reform.*, docet, prædicationem Evangelii esse præcipuum Episcoporum munus, et omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per seipsum, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum S. Jesu Christi Evangelium. Id quod, sess. 24, c. 4, *de Ref.*, de Parochis; et, sess. 23, c. 1, *de Ref.*, universaliter statuit: « præcepto divino mandat esse omnibus, quibus animarum cura commissa est... verbi divini prædicatione (eas) pascere. » Quare etiam antiqui SS. Ordinum Prælati in his prædicationibus et exhortationibus indefessi fuerunt, uti inter plures vel ex solis Sermonibus S. Bernardi ad suos Religiosos apparet. 2º Patet ex PP. S. Gregorius, *l. 2*, ep. 39, de Episcopis, et consequenter de omnibus Prælati, ait: « Episcopi est de prædicationis ministerio semper cogitare, intensissimo timore considerans, quòd recessurus ad percipiendum Regnum Dominus, et talenta servis distribuens, dicat: *Negotiamini, dum venio.* Quod profectò negotium tunc verò nos agimus, si vivendo et loquendo animas lucramus; si infirmos in superno amore roboramus, si protervos et tumidos gehennæ supplicia terribiliter insonando flectimus, si nulli contra veritatem parcimus, si supernis amicitias dediti humanas inimicitias non timeamus. » S. Bernardus, *l. de Cons.*, ad Eugenium ait: « In his duobus mandatis, verbi scilicet atque exempli summam tui officii ad conscientie securitatem pendere intellige. » 3º Ratio est ex S. Thomà, in c. 19 *Math.*: « Quia status Prælationis non est ad acquirendam sibi perfectionem, sed ad habitam communicandam... Unde talis est differentia inter perfectionem Religiosorum et Prælatorum,

qualis inter discipulum et Magistrum. Unde discipulo dicitur: Si vis addiscere, intra scholas, ut addiscas; Magistro dicitur: Lege, et perfice.»

PRÆLATI A PRÆDICATIONE SE NON SUBTRAHANT.

SCHOLIUM. Proinde Prælati Religiosi animas suæ cure commissas prædicationi debita seu exhortationibus domesticis in communi, seu privatum pro ejuſvis indigentia, seu alio modo pascere debent, prout zelus domus Dei, vel proprii Institutii Regule; aut laudabiles consuetudines præscriperint. Et quidem si Prælati laici fuerint, saltem suo modo familiari observantiam mandatorum Dei, et regule suæ, per exhortationes sibi competentes promovere debent, id quod etiam Superiores feminæ juxta modum suum prestare debent. Sane nihil intolerabilius est, quàm Prælatum Religiosum totum tempus in œconomicis et aliis sæcularibus negotiis prodigere, et exiguum aut nullum sacris lectionibus et meditationibus tradere, quatenus sanctis sermonibus et exhortationibus ovium suarum animas ad terrenorum contemptum et cœlestium amorem inflammare possit. Concilium Carthaginense IV statuit ut etiam Episcopus nullam rei familiaris curam ad se revocet, sed orationi et lectioni, et verbi Dei prædicationi tantummodo vacet: Quod Patres illi ab Apostolis, Act. vi, acceperunt, dicentibus: *Non est apud nos derelinquere verbum Dei, et ministrare mensis etc.* Et in hoc præter alios Prælatos Religiosos secutus est eos S. Anselmus, qui dum Beccensis Abbas esset, Monasterii negotiis sollicitudini fratrum, quos ipse strenuus et idoneos noverat, delegatis, totus eruditioni, admonitioni et correctioni fratrum, divinæque contemplationi vacavit: id saltem exemplo suo docens, ne Prælati Religiosi, quibus cura temporalium incumbit, spiritualia et exhortationes, etc., negligant. Nec dicant quod per alios sibi subordinatos hoc munus commodius exercent, maxime cum hoc perfectionem sacram suis Religiosis præscriptam, suppleri possit. Nam etsi forè Prælati sit minus doctus, aut minus eloquens, habet tamen aliquid et majus et fortius verbum pastoris: sicut lac matris utilis esse censetur lacte nutricis. Audiant igitur Episcopi (seu Prælati) consilium Jethro, et eis dictum a Domino patet, quod Moysi ille suggesti his verbis, *Exod. xviii: Esto tu populo in his que ad Deum pertinent, ut referas que dicuntur ad eum, ostendasque illi cœremonias, ritumque offerendi, et vitam, per quam ingredi debeant. Provide autem viros timentes Deum, in quibus sit veritas, et qui*

oderint avaritiam, et constitues eos judices minorum, majora verò ad te adferant. Hucusque Ven. Bartholomæus a Martyr, de Mor. Præl., c. 7.

§ 625.

EXEMPLUM BONUM.

Quartò. Ut verò Prædicatio et Exhortatio Prælati, tanquam Magistri, magis sit efficax, suis Religiosis bono exemplo in omni genere virtutum præluere debet. Ita 1° jubet Christus D. Apostolos suos, *Matth. v, 14: Neque accendunt lucernam, et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in celis est.* Et Christus ipse, *Act. 1: cepit facere et docere.* Et S. Paulus, ad *Tit. ii*, Titum monet: *Teipsum præbe exemplum bonorum operum.* 2° Subscribunt PP. S. Augustinus, in *Reg.*, Prælatum monet: «Circa omnesseipsum bonorum operum præbeat exemplum.» S. Basilius, in *Reg. fusior. interrog.* 43, ait: «Oportet igitur, ut si quis Præfectus est, memor præcepti Apostolici, qui ait: *Exemplum esto fidelium*, vitam suam efficiat ejuſcumque præcepti Domini evidens exemplum.» S. Gregorius, *Pastor.*, p. 2, c. 1, minutim persequitur, quibus Prælati excellere debet; c. 3, probat «ut Rector sit semper operatione præcipuus, nec inter malos tantummodo, que recta sunt, faciat, sed bene quoque operantes subditos, sicut honore ordinis superat, ita etiam morum virtute transcendat.» Ut nimirum juxta illud, *I Petr. v, 3*, gregem Dei pascat, *forma factus gregis ex animo.* Et S. Benedictus, *Reg.*, c. 2, Abbatem ita instruit: «Ergo cum aliquis suscipit nomen Abbatis, duplici debet doctrinâ suis præcesse discipulis, id est, omnia bona et sancta factis amplius quàm veritas ostendere... omnia verò que discipulis docuerit esse contraria, in suis factis indicet non agenda, nequando dicat illi Deus peccanti: *Quare tu enarras justitias meas, et assumis testamentum meum per os*

tuum? Tu verò odisti disciplinam, et projecisti sermones meos post te. Et qui in fratris tui oculo festucam videbas, in tuo trabem non vidisti. 3° Ratio est ex S. Gregorio, 1. 2. Past., c. 3: « quia grex per exempla meliùs quàm per verba graditur. Et bona, vel mala habituò capitis in universum corpus redundat, » uti ait S. Ignatius Loyola, *Const.* p. 9, c. 2.

QUOMODO BONO EXEMPLO PRÆLATUS DEBEAT.

SCHOLIUM. Quare, Prælati Religiosi bono exemplo suo et continuo virtutum exercitio suos Religiosos erudiat; licet enim Superior sit, Religiosus tamen esse non desinit, adeoque ad perfectionem religiosam secundum Regulam quam professus est continuò, imò magis quàm alii, tendere tenetur, neque a disciplinà regulari se eximere potest: et licet secum ipso impunè dispenset, quia fortè non est qui eum corrigat aut puniat, non tamen legitimè, quia iisdem votis, eadem Regulà et iisdem obligationibus, quibus subditi sui, ligatus est, a quibus eum Prælatiura nedum liberat, quin potius arcitius ad eas astringit. Quid, quæso, magis absolum quàm Prælati, qui observantiam Regulæ secundum omnem rigorem urget et predicat, quam tamen primus ipse transgreditur? Estne hoc exemplum quod dare debet, et quod alii ab eo expectant. S. Paulus, 1. Cor. ii, 1, fideles hortabatur: *Estote imitatores mei, sicut et ego Christi*. Quod ipsum suis subditis Prælati dicere in veritate debet. Verùm quo fructu hoc illis dicit? Quomodo ad paupertatem religiosam sectandam suos adhortabitur, si ipse luxui intentus nullà prorsus re indigere velit? Quomodo mortificationem sensum suis commendabit, si viderint quòd ipse sibi omnia sensum oblectamenta procurat et indulget? Quomodo exactam observantiam exercitiorum regularium tum exterorum, tum interiorum, a suis exigit, si videant quòd ipse per abusum suæ auctoritatis pro libitu suo vivat, et vanis prælestibus suis evagationes excuset? Sanè vel ipse tacere debebit, vel si eum ad loquendum extrema necessitas et periculum presentissimum ruinae totius discipline adigat, illi objici poterit: *Medice, cura te ipsum.*

§ 626.

HUMILITAS PRÆLATI.

Quintò. Ut dignitatem et auctoritatem Magistri Prælati religiosus sustineat, eam in humilitate veluti basi et fundamento fundare debet. Huc 1° spectat illud Salvatoris nostri, *Luc. xxii, 26*, ad Apostolos suos monitum: *Qui major est in vobis, fiat sicut minor; et qui præcessor est, sicut ministrator*. Hæc Jesus dixit, et suo simul exemplo confirmavit: nam discipulis accumbentibus Magister humilitatis ministravit. Et, *Matth. xx, 28*, dicit: *Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare*. Hoc ipsum in sacris Litteris frequentissimè inculcatum reperies; uti, *Eccl. iii, 20*: *Quantò magnus es, humilia te in omnibus*. Et *xxxiii, 7*: *Rectorem te posuerunt? noli extolli: esto in illis quasi unus ex ipsis*. Accedunt 2° PP. S. Gregorius, *Past.*, p. 2, c. 6, ait: « Pastor tantò apud Dominum obligator est ad sui ipsius correptionem et humilitatem, quantò apud homines nemo est qui eum corripiat. Et iterum: « Rectores quibusdam signis decenter erumpentibus, eos apud se esse humiles etiam subditi deprehendant. » S. Bonaventura, in *Legend. S. Francisci*, de eo scribit: « Hac igitur de causâ, humilitatis formâ, Franciscus Fratres suos voluit Minores vocatos, et Prælatos sui Ordinis dici Ministros, ut et verbis uteretur Evangelii, quod observare promiserat, et ex ipso nomine discerent discipuli ejus, quòd ad descendendam humilitatem, ad scholas humilis Christi venissent. » 3° Ratio est tum quia sine humilitate, potestate et dignitate Magisterii sui abutetur Prælati ad propriam gloriam et commodum, et non ad quòd data est ei, uti observat S. Bonaventura, *De sex Alis Seraph.*, c. 3; tum quia sine eâ, sapientiâ celesti, ad obendum ritè suum Magisterium, non imbuetur, quæ solis parvulis et humilibus in oculis suis a Deo conceditur, *Matth. xi, 25*.

QUOMODO HUMILITAS EXERCENDA.

SCHOL. I. Necessitatem humilitatis pro quocumque Prælo Ecclasiastico cum sanctissimi etiam Episcopi perspectam habent, in Clero suo non aliter quam universorum Ministros et gregis Domini servos esse gesserunt; imò ipse Summus Pontifex se servum servorum Dei nominat, et S. Petrus reliquos animarum Pastores ad custodiam gregis cohortans subjungit, ut illud præsent, *non ut dominatis in Cleris, sed forma facti gregis ex animo*, 1 Petr. v, 3. Quomodo autem, qui dignitate suâ supra ceteros eminent, forma et exemplum gregis fieri poterant, nisi per humilitatem ac modestiam ad universos se demittant, et inferioribus similes reddantur? S. Augustinus, ad Clericos suæ Diocesis scribens, illos *Fratres*, nunc *Magistros* suos et *Dominos* vocat. « S. Carolus Borromeus, quantumvis dignitatis suæ contra Magnates terræ, ubi res posebat, intrepidus assertor, nihilominus erga inferiores tantæ animi demissione et indulgentiâ utebatur, ut domesticis suis inservire non dubitârit: ipse enim primus omnium manè surgere, famulos excitare et lumen cubiculo inferre solitus erat. Similia de S. Francisco Salesio memorantur, qui noctu surgens focum ipsemet instruebat, ut domesticos eo labore ac molestiâ sublevaret. Quodsi summi isti Præsules, ut Jesu Christi erga discipulos suos benignitatem imitarentur, partium suarum esse duxerint, ad tam humilia sese ministeria demittere, quid non faciendum est Superioribus Religiosarum Familiarum? » P. Surinus, *in med. Ascet.* t. 2, p. 4, c. 3.

EXCUSATIONES PRÆLATORUM ELIDUNTUR.

SCHOL. II. Joannes Gerson, in *Opus. de temper. et modest. Prælat.*, statuit melius et efficacius esse Prælatum declinare ad austeritatem vite in mensâ, vestibus et numero servitorum, et reliquis pertinentibus ad statum suum, quam hominibus secularibus in talibus conformari: quod ita probat: 1. Quia manifestum est hoc non placere Deo, cum sit contra exempla Christi et Sanctorum, et quæ placent Deo opera pietatis, in quibus ca expendi possunt, quæ in predictis expenduntur. 2. Hæc non proficiunt ad spiritualem profectum subditorum, cum hujusmodi pompa plus eos scandalizet, maximè sæculares et Principes, quam ædificet: ex hoc enim concitantur ad murmurationem, invidiam, cupiditatem, indignationem etc. Viventes enim fastuosè Prælati non sunt subditis forma sobrietatis et humilitatis, sed ambitionis et vanitatis.

Nam unde tanta devoto Principum et aliorum sæcularium erga veteres Prælatos, nisi quia has pompas contemnebant, et bona ab eis Ecclesiæ et Monasteriis donata fideliter et sanctè ab illis dispensari videbant? quæ ubi in pompam converterunt, manum suam retraxerunt, et ipsa bona ecclesiasticè invasērunt. Sed forè dicunt Prælati: Sic vivimus, ut nos aliis conformemus. Verum ad hoc respondet Apostolus, *Rom. xii: Nolite conformari huic sæculo*. Dicunt: Sic vivimus ne inter alios erubescamus. Ad hoc dicitur quòd non est erubescenda humilitas Christi, neque vilitas; quæ propter eum sustinetur. Dicunt etiam: Sic vivimus, ne reptemur avari et hypocrite, si in his, cæteris parciores fuerimus. Sed hæc notam per largas elemosynas, et misericordiam erga egenos faciliè evitare poterunt. 3. Ad splendidiè vivendi genus Prælatos movere non potest dignitas sui Ordinis, vel Auctoritas Ecclesiæ, ne forè vilescent, tum quia honorem suum non in fastu, sed virtutibus quærere debent, ut faciabant Apostoli, tum quia sæculares et hostes Ecclesiæ hunc fastum potius irrident, despiciunt et avertantur, quàm venerantur; pauperes verò ei invident, et detrahunt, qui contra Prælatos humiles amant, et eorum exemplo suas miserias et labores equanimiter sufferunt: tum quia non debent quærere honorem, quem mundus dominis, Principibus, sæcularibus et divitibus exhibere solet, sed eum, quem homines viris sanctitate conspicuis præstare solent: aliàs enim, licèt non incidant in contemptum, priori honori contrarium, alium tamen secundo contrarium non deviant; imò homines videntes eos splendide vivere, eos mundanos et filios hujus sæculi reputant. Quòd si contingat eos ob sanctionem contemni, nonne scriptum est *Luc. vi: Beati eritis, cum vos oderint homines etc.*

§ 627.

PRÆLATUS RELIGIOSUS DUX EST.

Alterum munus Prælati religiosi est, quòd in Communitate sit omnium suorum subditorum *Dux*. Ita 1° innuitur *Ecl. xxxi, 1: Rectorem te posuerunt?* ubi S. Hieronymus, l. 13 in *Ezech.*, c. 45, legit: « Ducem te posuerunt. » Et licèt Textus ad litteram loquatur de Rectore in convivis, moraliter tamen, et a fortiori adaptatur quibusvis Rectioribus et Superioribus religiosis. Idipsum patet ex Joan. x, 4, ubi

Dominus sub figurâ boni pastoris hanc ejus proprietatem allegat : *Et cum proprius oves emisit, ante eas vadit : nimirum ut dux eorum.* 2° S. Basilius, in *Reg. fusior. interrog. 27*, ait : « Præfectus in omnibus dux esse debet... veluti vitæ nostræ regula est. » S. Hieronymus, *Ep. 4 ad Rustic.* Prælatum ducem velut Nauclerum habens, de eo dicit : « Latentibus saxis vadisque durissimis plena sunt omnia : ita ut speculator doctus in summâ mali arbore sedeat, et inde regendæ et circumflectendæ navis dictata prædicet. » De eodem ut duce militari loquitur S. Basilius, c. 18 *Const. Monast.* 3° Ratio est quia Prælatum non solum incipientes, sed et proficientes, et perfectos, per vias incognitas, periculosas, hostibus obsessas dirigere debet : quod ut præstet, fidelis Dux viæ, peritus Nauclerus navis in procelloso mundi mari, et fortis militis Imperator contra insurgentes animæ hostes sit, necesse est.

§ 628.

PRUDENTIA PRÆLATI.

Ex munere Ducis fluit primò, quòd Prælatum religiosum insigni *Prudentiâ* debeat esse præditus, quæ est bona quedam dispositio mediourum practitorum, ad assequendum finem intentum. Nam 1°, *Math. xxiv, 43*, Dominus dicit : *Quis putas, est fidelis servus, et prudens, quem constituit Dominus suus super familiam suam?* Et præter alios multos S. Scripturæ Textus, *Prov. xxviii, 16*, dicitur : *Dux indigens prudentiâ multos opprimet per calumniam.* Et *Math. x :* *Estote prudentes sicut serpentes.* Id est servantes caput, seu charitatem, et attendentes ne in eo quod pelitur venenum lateat. 2° Conc. Carthaginense iv, cui S. Augustinus interfuit, statuit : « Qui Episcopus ordinandus est, antea examinetur, si sit prudens etc. » S. Prosper, l. 2 *de Vit. contempl.*, ait : « Sacerdotes prudentissimè debent discernere, quos debent temperatâ severitate corripere, et quos debent sacerdotali magnanimitate portare. » S. Thomas, 2, 2, q. 47, a. 10,

docet : « Quia ad prudentiam pertinet rectè consiliari, judicare et præcipere de his, per quæ pervenitur ad debitum finem, manifestum est quòd prudentia non solum se habet ad bonum privatum unius hominis, sed etiam ad bonum commune multitudinis. » 3° Ratio est quia, duce prudentiâ, fere semper optatus finis a Prælato obtinetur, qui si etiam non sequatur, saltem ille temeritatis vel præcipitantie argui non poterit ; cum eontra per imprudentiam totum perdi et animæ in æternam ruinam præcipitari possint.

QUALIS PRUDENTIA IN PRÆLATO REQUIRATUR.

SCHOL. I. S. Thomas, l. c., q. 50, a. 2, etiam in subditis prudentiam admittit, quam politicam vocat, et per quam seipsos dirigunt in obediendis præcipientibus ; a. 3, notat quòd per prudentiam communiter dictam regit homo seipsum in ordine ad proprium bonum, per politicam verò, de quâ hic sermo est, in ordine ad bonum commune ; a. 1, ponit prudentiam regnativam in illo, qui Communitatem perfectam, v. g. Regnum, Civitatem etc. regit, et, ad 2, eam proportionatè ad omnia regimina recta extendit. Addit, a. 3, economicam, quæ est erga familiam, et, a. 4, militarem erga copias militares. Quibus addi potest prudentia legislativa, quâ legum conditores decernunt quid agendum sit ; et purè gubernativa, quâ Magistratus instant executioni legum mandatarum. Quæ omnia facillè adaptantur Regimini religioso, et prudentiæ ad illud requisite, quæ et subditi politico-religiosè non tam se dirigunt, quàm se a Superioribus in ordine ad bonum commune dirigi sinunt, et Superior gubernativè non solum se, sed etiam Communitatem regit sive monarchicè, aliove recto Regimine pro totâ aliquâ Religione, sive quasi economicè, pro aliquo Provincia aut Monasterii familia ; sive quasi arte militari, copias instruendo, sive leges ferendo, et regulas præscribendo ; ut Ordinem Fundatores, sive legum et regularum executioni insistendo ; ut Prælati eis succedentes. Porro prudentia Prælati religiosi non debet sola naturalis esse, quam et Philosophi agnovissent, et quæ ex synderesi cum virtutibus moralibus naturalibus, usu et experientiâ comparatur ; sed prudentia supernaturalis, quæ limites naturales excedit, et ex fide, aliisque virtutibus moralibus supernaturalibus, seu infusus, dependet.

SCHOL. II. Prudentia Prælati religiosi partim fundatur in gratia Dei, quatenus donum est desuper concessum, partim imitatur experientia variorum eventuum, per quos docetur, quid in similibus casibus faciendum sit; partim denique jvatur a bonâ indole, ad praxin rerum gravium idonea, maxime si sit Prælati mansuetus, quietus, maturo et pacato judicio præditus, intellectu magis profundo et comprehensivo, cum discursu magis practico quàm speculativo, seu acuto, subtili et vivaci pollens; si sit patiens in adversis et parcus in prosperis. His enim dotibus ornatus, subveniet per prudentiam malis presentibus, præcavebit futura, non propalabit occulta, dissimulabit medicabilia, sciet multa, silentio præteribit plura, non offendet verbo, non exprobrabit sine fructu præterita: licet omnia nôrit, quæ in suâ Religiosâ Communitate fiunt, mala et bona, virtutes et vitia, non tamen ideo exterius in vultu et verbis quidquam eorum manifestabit quæ in corde gerit, quin potius ad se, si oportet, bonos et malos, amicos et inimicos, spirituales et carnales admittet, ut omnes inter se uniat et lucrificet. Ante correptionem animos per captam benevolentiam demulcet: nocentibus sæpe parcat, aut penam ad opportunum tempus differet; abutentes veniâ plectet: quæ agenda sunt, non facile prænuñtiabit, ne maliosè impediuntur: consiliarios pios et prudentes sibi adjunget. Acceptor personarum non erit; graviora solum negotia sibi reservabit, levioribus aliis commissis, ne multitudine eorum obruatur: salubria monita libenter acceptabit. Adulatores et susurrones non audiet: in naturalibus defectibus convivit: morales corriget: incipientibus, qui sine indulgentiâ alicujus temporalis solati ad perfectionem Christianam agrè tendunt, se accommodabit: ab usu recreationum in suâ Communitate rescabit superfluum, non tollet necessarium: subditos suos ad officia applicabit quæ ipsorum talentis conveniunt, sciens nullum in ullo genere magnum esse contra ictum nature: ingenia vivida, cholericâ, hilaria, habilia, arguta, ad Cathedras et pulpita applicabit: viros prudentes, graves, mites, ad regimen destinabit: fervidos, orationi vocati et mentali; robustos, laboribus corporalibus; graciles, mentalibus addicet: ad poenitentiam et mortificationem multum hortabitur, in executione tamen fervorem excessivum reprimet: non semper cum suis subditis reperietur, ne illis ex continuâ suâ presentia molestiam creet; interibis oppidò singularis, exterius facilis et communis, tractabilis cum doctis, urbanus cum nobilibus: et omnibus omnia factus erit.

SCHOL. III. Inter actus prudentiæ, difficillimus est executio, ut nimirum id, quod prudenter deliberatum ac resolutum est, opportunè executioni mandetur. Nulla res est nature nostræ; vanitatis vitio corrupta, magis conformis, quàm jubere, nec ulla, quæ vanitatis nostræ magis repugnet, quam exsequi, si difficultas intercedat. Ideo in omnibus rebus publicis bene ordinatis, unus est qui jubet, et alter qui exsequitur. Qui jubet, prudentior esse quàm fortior; qui exsequitur, ut plurimum fortis esse debet quàm prudentior, et qui magis excedat magnanimitate quàm ignaviâ: plus etenim timor valet quàm amor in rerum arduarum executione. Rigor jubentis per alienam manum sentitur, favores verò dispensat manu propriâ. Cum malevolis et fraudulentis a longe agat, et per alios: etenim beneficia eos non emolliunt, poenisque irritantur. Tandem si jubens ipse mandata sua exsequatur in rebus arduis, plerumque nil aliud quàm lites, afflictiones, odia, dissidia et detractiones obtinet. Ut igitur executio ritè fiat, sequentes Regulas Prælati observet. 1. Rem Deo in precibus commendet, et cum fideli aliquo et prudenti consiliario conferat, etsic eam fideli executori demandet. 2. Querelas, murmurationes et tædia subditorum in executione arduorum et eorum ingenio repugnantium prudenter aliquantulum dissimulet, et patienter ferat; indignis in necessariis libenter subveniat, leniter eos alloquatur: paternè cum eis conversetur, licet se illis invisum, et objectum odii et detractionum esse non ignoret. 3. Subinde toleret mala minora pro vitandis majoribus: sæpe enim in arduis negotiis non est conveniens executio, quin aliquis inconvenientia in applicatione mediocrium occurrant. 4. Quia curatio et medicina subinde majora inconvenientia secum affert, quàm agritudo sananda, ideo pro minoris inconvenienti habetur relinquere malum ut insanabile, quum noxia adhibere medicamenta; maxime, si personæ sint adeò perversæ et ab omni ratione alienæ, ut in illis medicina vertatur in virus. 5. Ad bonam executionem vigilantia, zelus, fortitudo, patientia et constantia Prælati requiruntur: de quibus in sequentiâ agatur. 6. Prælati seipsum in executione rei præceptæ ut exemplar imitandum proponat, et ab obligationibus Communitatis in nullâ re deficiat: si enim jubeat quod non facit, mallet subditi ejus exempla æmulari, quàm verbis obedire. 7. Studet eorum benevolentiam tum sibi, tum inter se conciliare, et subinde aliqua solatia, sine superfluitate tamen, iis indulgere. 8. Caveat concedere licen-

tias generales, quæ independentiam a Superiore in subditis alunt, de quo alibi.

DISCRIMEN INTER PRÆLATUM PRUDENTEM ET IMPRUDENTEM.

SCHOL. IV. Ex dictis discrimen inter Prælatum prudentem et imprudentem assignat P. Godinez, *Th. myst.*, l. 2, c. 6, dicens: « Prælatus imprudens, cum sit homo modici intellectûs et omnium facillè inscius, putat se nihil non capere, super quo principio struit reliquas alias inscitias: se disertum existimat, prudentem, cum primis intelligentem, perspicacem, ac propria dictamina normam præstare actionibus aliorum. Hinc magnum Reformatorem se præstat, et quasi publicum Promotorem fiscalem: sicque constituitur criminatus, litigiosus, plumbeusque toti Communitati: sollicitus de honore debito suæ personæ, commovetur vel ad umbram defectûs in debitis sibi obsequiis: pungitur altè murmurationibus de ipso, nec dissimulare novit vel leviuscules in re istâ defectus: ad mentem propriam facillè loquitur, et cum scateat inscitias natura: his abundat in verbis. In hoc sita est hominis imprudentis natura: et quidem nulla gravius erux emanctæ naris subdito, quàm vitam agere sub regimine cujusdam imprudentis Prælati, qui solet in omnibus suis actionibus esse molestissimus. At verò prudens Prælatus quatuor his conditionibus insignitur. 1. Multa cum sciat, loquitur paucâ. 2. Penetrat bene, meliùsque dissimulat. 3. Tolerat oppidò conditiones aliorum vitiosas. 4. Beneficiis pugnat contra maleficia; et licet à multis consilium capiat, credit se paucis. Reservat seitè secreta. In re licitâ præfert proprio gustum alterius. Imprudens totus est voluntas, prudens totus intellectus. Imprudens intelligit parùm, et appetit multùm: prudens intelligit multùm, et appetit parùm. Officia magna in viris prudentibus eosdem faciunt magnos, aut inveniunt: contra imprudentes suum in illis demonstrant miserum talentum. Prudens patientiâ pollet æquè ac prudentiâ; illaque illum præstat incolorem a magnis litibus, contradictionibus, oppositionibus et persecutionibus, quæ reddunt illum majorem: cooperit ridenti vultu, quod ipsum torquet interitibus. Imprudens nescit unquam servare secretum, et nunquam fruitur diutinâ pace. Prudens potest tolerare quod non est potens mederi, usque ad datam occasionem congruentem: ex propriis seductionibus elicit documenta: ex erroribus de presentî colligit scientiam futurorum. Imprudens frequenter est propriæ voluntatis servus, et tantùm bene capit quod cupit: terribilibus ligatur passionibus, quæ modicum ejus lumen rationis obæccant, quo fit suis

subditis odit illis, et ab exteris derisus ob suas, quibus scætet, imprudentias. »

MEDIA PRO ACQUIRENDA PRUDENTIA.

SCHOL. V. Licet autem prudentia sit donum Dei, nihilominus cum gratiâ illius etiam acquiri potest. 1. Per frequentes reflexiones super se et actiones suas. 2. Per memoriam præteritorum, et providentiam futurorum effectuum forte secutorum. 3. Per consilium seniorum experientiâ, virtute et bono iudicio pollentium. 4. Per orationem pro eâ a Deo obtinendâ fusam in suis deliberationibus, conceptibus et propositis, per quam sæpe suppletur quod nature deest, et optatus finis feliciter obtinetur.

§ 629.

VIGILANTIA PRÆLATI.

Secundò. Ad officium Prælati, seu Ducis prudenter obeundum, requiritur *Vigilantia*. Ita 1° jubet S. Paulus, *Act.* xx, 31, majores natu Ecclesiæ et omnes Prælatos: *Propter quod vigilate*. Et II *Tim.* iv, 5, Timotheum hortatur: *Tu verò vigila, in omnibus labora* etc. Et *Apoc.* iii, 2, Episcopo Sardensi dicitur: *Esto vigilans, et confirma cætera quæ moritura erant*. Et v. 3: *Si ergo non vigila veris, veniam ad te tanquam fur, et nescies quâ horâ veniam ad te*. 2° Idem docent PP. S. Hilarius, in *Matth.* c. 26: « Quanquam in commune nos ad indefessam vigilantiæ curam adhortetur, specialem tamen populi principibus, id est Episcopis (adeoque etiam cæteris) in expectatione, adventuque suo sollicitudinem mandat: hunc enim servum fidelem atque prudentem præpositum familiæ significat, commoda atque utilitates commissi sibi populi curantem. » S. Ephrem, t. 1, c. 20, de *Vit. spirit.*, n. 35, ait: « Eum, qui cæteris præest, peritissimum esse convenit, et ad consulendum saluti subditorum vigilantissimum. » S. Bernardus, *Serm.* xix, de *Mod. bene viv.*, inquit: « Boni Pastores, dormientibus subditis, ibi pervigilant, tan-

quam rationem pro eorum animabus redditori : pernoctant in orationibus, hostium insidias sagaciter explorant, anticipant consilia, malignantium deprehendunt laqueos, cor suum tradunt ad vigilandum diluculo ad Deum qui fecit illos, cognoscentes suam insufficientiam in custodiendâ civitate. Igitur quicumque opus ministerii hujus sortiti estis, attendite vobis, et pretioso deposito quod vobis creditum est. Civitas est, vigilate ad custodiam, concordiamque; sponsa est, studete ornatui : oves sunt, intendite pastui. » 3^a Ratio est : Prælati religiosus rationem Deo reddere tenentur, de omnibus animabus sibi commissis, adeoque tanquam Pater super suam familiam, tanquam dux super gregem, sub gravi obligatione vigilare tenentur, ne familia percat, populus a lectâ viâ aberret et in manus hostium incidat, et grex a rupis infernalibus rapiatur.

QUOMODO VIGILANDEM.

SCHOLIUM. Vigilantia Prælatorum ab illis Superioribus certè non observatur, qui in suis Conventibus non resident, continuo evagantur, vel si etiam resideant, omnem subditorum curam a se abijciunt, et de eorum vitâ, moribus et actionibus se non informant : ea nihil curant, et in otio ac luxu tempus consumunt; cùm tamen interea temporalia suæ Religiosæ domûs malè administrantur et dissipantur, mille abusus irrepant, qui in pravam consuetudinem degenerant; sacra Regula sine remorsu violetur, disciplina regularis pessumdetur, recollectio evanescat, fervor religiosus refrigerat, servitium divinum languescat, silentium, solitudo, oratio etc. contemnantur, de quibus omnibus Prælati non vigilans coram Deo reus erit. Nec jurabit eum ignorantia, que omnino in eo culpabilis est, cum hæc omnia scire et potuisset et debuisset. Nihilominus cavendum etiam est Prælato, ne per excessum vigilantie in anxiam et turbulentali iniquitatem abeat, que in minimis etiam defectibus, sine causâ rationabili, statim ruinas ultimam perhorrescat. Prudentia vigilantii Prælato medium inter defectum et excessum demonstrabit.

§ 650.

ZELUS, FORTITUDO ET MAGNANIMITAS PRÆLATI.

Tertiò. Vigilantia Ducis et Prælati Religiosi eò tendere debet, ut *Zelum* justitiæ, *Fortitudinem* et *Magnanimitatem* contra peccata exerceat. Nam 1°, *Ezech. iii, 17*, Dominus dicit : *Fili hominis, speculatorem dedi te domui Israel : et audies de ore meo verbum, et annuntiabis eis ex me.* Quodsi verò Propheta illud impio inveterato, aut justo lapsu, non annuntiaret ut convertatur, v 18 et 20, minatur illi Deus : *Sanguinem autem ejus de manu tuâ requiram.* Et S. Paulus, *ad Tit. ii*, eum monet : *Loquere, et exhortare, et argue cum omni imperio; nemo te contemnat.* Et II *ad Tim. iv*, ait : *Increpa in omni patientiâ.* Ne scilicet Prælati sit similibus canibus mutis non valentibus latrare, *Ps. lvi. 2°* Palet ex PP. S. Augustinus, *Tr. de Pastor.*, ait : « Cùm fuerit negligens, non admonente illo, qui ad hoc est præpositus, et speculator, ut admonet, et ille (impius) justè moritur, et iste (Pastor) justè damnatur. S. Gregorius, in *Past.*, c. 13, ait : « Sæpe Prælati improvidi humanam gratiam amittere formidantes, loqui liberè recta pertimescunt. In hoc jam non Pastores, sed mercenarii: quia lupo oves vorante silent, assimilati canibus mutis non valentibus latrare, quibus ab increpatione debità silentibus dicitur, *Ezech. i* : *Non ascendistis ex adverso, nec opposuistis vos murum pro domo Israel, ut staretis in prælio, in die Domini.* Denique S. Benedictus, *Reg.*, c. 2, Abbatem hortatur : « Neque dissimulet peccata delinquentium, sed mox, ut cœperint oriri radicibus ea, ut prævalet, amputet, memor periculi Heli Sacerdotis de Silo. » 3° Ratio est, quia sine Zelo, Fortitudine et Magnanimitate contra irrepentes abusus, defectus et peccata, Prælati religiosam suam familiam, ubi ferè semper boni cum malis sunt commixti, non tutabuntur; mali enim insolent, boni verò pravo eorum exemplo ad vitia quæ impunè grassari vident sensim declinant, vel saltem graviter scandalizantur et contristantur.

QUOMODO ZELUS EXERCENDUS.

SCHOLIUM. S. Gregorius, 3 p. *Past.*, varios modos, zelum in arguendo et admonendo juxta variam delinquentium conditionem describit. Quippe juvenes peccantes plerumque sunt increpandi, senes blando sermone attrahendi. Sapientes efficacibus rationibus sunt superandi: inverecundi duris increpationibus compescendi, verecundi modestâ exhortatione componendi, protervi aperi- tibus rationibus confundendi. Pusillanimes leniter reprehendendi, astuti artificiosè refutandi, obstinati acriori invectivâ, cum spe tamen obtinende veniæ datâ, feriendi: irâ commoti tranquillè et lenibus verbis tangendi, usque dum ad mentem redeant et ac- tiores monitiones tranquillè excipiant. Elati utiliter corripiuntur, si correptionibus quaedam laudum fomenta immisceantur. Denique idem S. Gregorius, l. 9, ep. 8, *ad Abbat. Lirinens.*, ita monet: « In correctione hic est ordo servandus, ut personas diligas, et vitia persequaris, ne fortè aliter agens transeat in crudelitatem correctio, et perdas quod emendare desideras. » Hoc igitur modo Prælatus zelum suum exerceat, nec pertineat ne hoc fortè suis delinquentibus subditis molestus fiat, quia in hoc molestus esse ad procurandam eorum salutem debet: nec murmura eorum perhor- rescat, quæ injusta sunt, dum Prælatus conscientia et obligationi suæ satisfacit; nec odia eorum curet, cum eorum amorem per- damnabilem indulgentiam sibi conciliare non cœlit: nec contemp- tum eorum reformidet, nam subditi immorigeri et delinquentes ipsum etiam Superiorem nimis indulgentem et timidum in corde suo, tanquam regimini ineptum, despiciunt.

§ 651.

PATIENTIA ET CONSTANTIA PRÆLATI.

Quartò. Ad exercendum fortiter et magnanimiter zelum Ducis Prælati religioso *Patientia et Constantia* in adversitati- bus et persecutionibus tolerandis necessaria est. Ita 1° S. Paulus, II *Tim.* iv, testificatur: *Argue, obsecra in omni pa- tientia.* Et *Prov.* xix, dicitur: *Doctrina viri per patientiam noscitur, et gloria ejus est iniqua prætergredi.* Et I *Tim.* vi, 11, dicitur: *Tu autem, o homo Dei... sectare... patientiam.* Et *Apoc.* ii, 49, laudatur Episcopus Thyatirensis: *Novi*

opera tua, et fidem, et charitatem tuam, et patientiam tuam. 2° S. Gregorius, l. 2, ep. 24, scribit: « Non est grande, iis esse humiles, a quibus honoramur, quia hoc etiam sæculares quilibet faciunt, sed illis maximè humiles esse debemus, a quibus aliqua patimur. » Et l. 7, ep. 3, Episcopo Antiocheno scribit: « Si enim inter contradicentes in his, quæ sunt mei, persistis, tunc verus operator probaris. » S. Chrysostomus, l. 3 et 6, *de Sacerd.*, Sacerdotium vocat « pelagus laborum, et abyssum ærumnarum. » S. Bernardus, *Ep.* lxxiii, ad Remaldum Abbatem, qui de suis inquietis Monachis conque- rebatur, rescribit, ne omnia mala, quæ ferebat, ei significet, ne adderet tristitiam super tristitiam. 3° Ratio est quia Præ- latus debet æquanimiter ferre proprias tristitias et insipien- tias alienas: debet tolerare varias querelas, murmuraciones, lites, amaritudines, tam circa temporalia, quàm circa spiri- tualia: perferre debet aspera aliorum ingenia et plurimos defectus, quos medicare nequit, tacitus præterire: videre debet, quomodo vita, mores et actiones ejus discutiuntur, zelus pro conservandâ vel restaurandâ disciplinâ taxetur etc.: ad quæ omnia æquanimiter perferenda patientia illi necessa- ria est.

QUENAM PRÆLATUM ACERBIUS TORQUEANT.

SCHOLIUM. Cogitationes quæ acerbius Prælatum religiosum ex- cruciant, juxta P. Godinez, *Th. myst.*, l. 11, c. 4, sunt: 1. « An Religio ex culpa ipsius deficiat et relaxetur. 2. Quomodo compo- nere possit mille lites, amaritudines et defectus, qui in magnâ Communitate frequenter eveniunt; quo item modo gravibus non semel peccatis, nunc secretis, nunc publicis remedium adhibebit; præsertim si doctorum hominum sint, quorum littera sunt malæ vitæ subsidium. 3. Quomodo sese opponat discipulis, protervis et immedicabilibus, maximè si homines sint docti et graves, intellectus boni, pravi tamen judicii, pejorisque voluntatis. 4. Quomodo scire debeat lites, defectus, aversiones et exacerbationes suorum subditorum: redditor nempe suum pectus velut tranquillitum, ubi colligitur et asservatur fax defectuum illorum: utque omnes istiusmodi ærumnas ferat, et peccato vultu eos excipiat, qui eum

odio prosequuntur, magnâ opus habet capacitâ, consistente in eo, quod multa sciat, pauca loquatur : opus etiâ habet magnâ fortitudinē, ad naturales sensus comprimendos : quandoquidem plus est, vincere seipsum et proprios superare sensus, quâm magna perpetrare.»

§ 632.

PRÆLATUS RELIGIOSUS EST PASTOR.

Tertium denique munus Prælati religiosi est, quod in Communitate suorum subditorum *Pastor* sit. Quod enim 1° Christus D. S. Petro, suo in terris Vicario, *Joan.* XXI, 15, tertiò dixit : *Pasce agnos meos, pasce agnos meos, pasce oves meas* : hoc, ex consequenti, de quibusvis inferioribus etiâ Religiosis Prælati intelligendum est. Quinimo S. Petrus idem, sicuti a Pastore divino edoctus fuerat, sic et omnes inferiores Prælatos tanquam Pastores instruit in suâ 1^a ep. v, 2, dicens : *Pascite, qui in vobis est, gregem Dei.* 2° Hoc docent PP. S. Climacus, c. 1 *Pastor.* : Cœnobiarcham Pastorem esse ait, et hanc rationem dat : « Pastor ille verus est, et germanus, qui gregem rationis quidem non expertem, sed per simplicitatem perditum, industriâ suâ et precibus quæsitum repertumque curare potest ac restituere. » S. Bernardus, *Serm.* 100, de *Div.*, ait : « Quantum distat inter pastorem et gregem, tantum debet distare inter Episcopum (vel alium Prælatum proportionatè) et plebem : stat ille sublimis et rectus, curvat iste caput, solo depressus... Ille regit, iste regitur : ille pascit, iste pascitur, ut ex ipsâ formâ et habitu uterque discernatur : habet ille in manu virgam, quâ feriat, vel potius ducat et reducat ovem... habet etiâ baculum quo feriat lupum : virgâ ovem, baculo lupum. » Et S. Benedictus, *Reg.*, c. 2, de Abbate dicit : « Tantum iterum liber erit, si inquieto vel inobedienti gregi Pastoris fuerit omnis diligentia attributa, et morbidis earum actibus universa fuerit cura exhibita, Pastor earum in iudicio Domini absolutus dicat eum

Propheta Domino : Justitiam tuam non abscondi in corde meo, veritatem tuam et salutare tuum dixi : ipsi autem contententes spreverunt me. Et tunc demum inobedientibus curæ suæ ovibus pœna sit eis prævalens ipsa mors. » 3° Ratio est quia Prælatus religiosus curam habet animarum sibi commissarum, quas regere, seu pascere, juxta Hebræorum phrasin, « ut oves Christi, et non ut proprias custodire debet, » uti notat S. Thomas, in *Joan.* XXI. Ergo earum Pastor est.

§ 633.

UNDE PRIMO CHARITATEM HABERE DEBET.

Ex officio Pastoris Prælatus religiosus primò supra subditos suos debet potissimum excellere in virtute *Charitatis*, quæ est apex omnis perfectionis. Nam 1°, *Joan.* XXI, 15, Christus D. traditurus S. Petro primo Ecclesiæ suæ Pastori oves suas, requisivit ab eo : *Diligis me plus his ?* nec antea tradidit quàm post ejus lesificationem : *Etiâ, Domine, tu scis quia amo te.* Ecce quomodo Christus in Pastoribus animarum charitatem Dei et consequenter ovium suarum exposcat, quas in charitate tum agnellos, seu incipientes, tum agnos, seu proficientes, tum oves, seu perfectos, debet pascere. 2° S. Gregorius, p. 2 *Pastor.*, c. 3, Pastores animarum ita instruit : « Auro, hyacintho, bisso ac purpure, in superhumerali Sacerdotis, *Exod.* XXVIII, 6, bis tinctus coccus adjungitur, ut ante interni judicis oculos omnia virtutum bona ex charitate decorentur ; et cuncta, quæ coram hominibus rutilant, hæc in conspectu oculi arbitri flamma intimi amoris accendat. Quæ scilicet charitas, quia Deum simul et proximum diligit, quasi ex duplici tincturâ fulgescit. » S. Thomas, in l. c., *Joan.* v, docet : « Qui non amat Dominum, non est idoneus Prælatus, sed magis ille qui non quærit quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi, et hoc amore quærit. Congruit etiâ officio, quantum ad utilitatem proximorum : et ideo necessaria est examinatio de dilectione ad Prælatum. » Et S. Benedictus, *Reg.*, c. 2,

Abbatem instruit : « æqualis sit ab eo omnibus charitas. » Et c. 24 : « oderit vitia, diligat fratres. » Ratio est 3° quia Prælati Religiosus sine amore Dei in officio suo se potius quam Deum quæret : et sine amore proximi officium Pastoris, fideliter gregem pascentis, et officium Patris, et Matris, subditos suos, ut filios suos, imò Dei, perfectè amantis, explere non poterit.

QUALIS CHARITAS ESSE DEBEAT BENEFICA.

Scholium. Charitas boni Pastoris religiosi 1. debet esse benefica, ita ut Religiosis suis subditis omnia solatia quæ Regulæ eorum et statuti non sunt contraria, largiter indulgeat, ne jugum Religionis, quod ex amore Dei, non durâ necessitate adacti susceperunt, ultra modum aggravet et illi succumbere cogat. 2. Debet esse universalis, ita ut omnes sine distinctione et acceptione personarum in Deo complectatur, et si fortè ob eximiam virtutem, ingenii perspicaciam, aut alias gratiæ vel nature dotes, se in aliquam propensionem quam in alios fieri sentiat, caveat ne amoris modum excedat, neve singulari verborum et operum ostensione alicquem se præ aliis amare, præsertim in præsentia aliorum, ostendat. 3. Debet esse mansueta, patiens et misericors : de quo paulò post plura, ut nimirum reciprocum subditorum amorem et confidentiam sibi conciliet. 4. Denique charitas Prælati tanta esse debet, ut tanquam *bonus Pastor animam suam det pro ovis suis*, Joan. x, 11. Exponendo scilicet vitam suam periculo pro ovis curandis, dum nimirum pestis, vel alia hostium tum spiritualium, tum corporaliu adversitas ingruit, uti docet S. Thomas, 2, 2, q. 184, a. 1 et lect. 3 in Joan. x, ubi ait : « Quia spiritualis gregis præponderat corporali vitæ Pastoris, ideo cum periculum imminet de gregis salute, debet quisque spiritualis Pastor corporalis vitæ sustinere dispendium pro gregis salute. »

§ 654.

MANSUETUDO PRÆLATI.

Secundò. Charitas Pastoris et Prælati Religiosi, eum erga suos subditos *mansuetum*, suavem et *affabilem* reddere debet.

Ita 1° Christus Princeps Pastorum docet, *Math. u : Discite a me, quia mitis sum*. Et *Ecl. vi*, dicitur : *Verbum dulce multiplicat amicos, et mitigat inimicos, et lingua gratiosa in bono homine abundat*. Et, ad *Gal. vi, 1*, jubet Apostolus : *Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, instruite hujusmodi in spiritu lenitatis, considerans teipsum, ne et tu tenteris*. 2° S. Gregorius, *Ep. 39*, docet quòd cum Pastor a subditis de aliquo reprehenditur, non debet ex potestate respondere, sed cum mansuetudine et tranquillitate reddere rationem facti, afferens ad hoc exemplum S. Petri, *Act. xi*, qui argumentibus quòd domum Cornelii ingressus fuerit, non dixit : Ego sum Pastor vester, scio quid facio ; « Si enim in querelâ fidelium aliquid de suâ potestate diceret, profectò Doctor mansuetudinis non fuisset. » Et S. Benedictus, *Reg., c. 64*, Abbatem monet : « Studeat plus amari quam timeri. » Quod sane per mansuetudinem obtinebit. 3° Ratio est tum quia officium Prælati religiosi in regimine ingeniorum diversorum, in curâ spiritualium et temporalium, admodum laboriosum et molestum est, adeo ut illi ad suppressendam iræ et tristitiæ motus mansuetudo omnino necessaria sit : tum quia sine hac virtute, in quotidianis ferè molestis occasionibus, iram in consuetudinem vertet, et animos suorum subditorum per verborum et operum asperitatem a se alienabit.

QUOMODO MANSUETUDO EXERCENDA.

Scholium. Mansuetudo Prælati in eo consistit, ut gubernet non imperiosè ac severè, sed eo modo quo Deus mundum gubernat, qui licèt interdum exemplo severitatis edat, plerumque tamen mundi cursum admirabili suavitate et indulgentiâ moderatur. Exhibeat igitur Prælati vultum semper hilarem et mitem, qui subditorum animos alliciat, et nullis eorum culpis irritatus, nullis importunitatibus victus, nulla fragilitate commotus, nullam ruditatem fastidiosus, ita se gerat, ut nullus quantumvis morosus, rudis, scrupulosus et fragilis eum quocumque tempore adire veatur. Quod ad sermonem spectat, studeat, sive in privatis col-

loquitis, sive in publicis exhortationibus, verba melle charitatis imbueri, et sermonem spiritu lenitatis temperare; certoque sibi persuadere verborum asperitatem etiam in correptionem culparum, nedum contumeliosas increpationes, spirituali profectui viam præcludere: nam in animis superbis cor magis indurand, et correptor odium in patientibus timorem solum servilem, generant. Si verò culpa, ut deest, corripienda sunt, culpam sic a personâ secerant, ut, dum culpam reprehendit, personam diligere videatur: quod fiet, si abstracte culpa deformitatem representet, ut personâ dilectam, et personam intercalatis verbis blandè allocatur. Vitè, quoad salvâ gravitate poterit, verba imperiosam auctoritatem redolentia, et velut unus e discipulis, non quasi jam perfectionem adeptus, sed tanquam in agone contendens, et sequens, si quomodo comprehendat comitem, et participem laborum se illis adjungat.

§ 653.

MISERICORDIA PRÆLATI.

Tertiò. Benigna et mansueta Pastoris Religiosi charitas *Misericordiam* et compassionem erga oves suas in corde ejus generare debet. Exemplum hujus 1° omnibus Prælatibus Christus, *Luc. x.*, proposuit in misericordia Samaritano, *qui fecit misericordiam* in hominem incidente in latrones. Et *Hebr. iv. 15*, Apostolus nobis Christum Principem Pastorum proponit *Pontificem, qui possit compati infirmitatibus nostris.* 2° S. Ambrosius, *l. 2, c. 21*, ait maxime Sacerdotibus: «Compatiamur alienis calamitatibus, necessitates aliorum, quantum possumus, juvemus, et plus interdum, quam possumus; melius est enim, pro misericordiâ causas prestare, vel invidiam perpeti, quam prætereire inclementiam.» S. Hieronymus, *in Ep. ad Gal.*, ait: «Qui clementiam non habet, nec indutus est viscera misericordiæ et lacrymarum, quamvis spiritualis sit, non adimplet legem Christi.» Ratio est 3° quia Prælati subditos suos non solum ut proximos, sed etiam ut filios amare eorumque necessitatibus paternè subvenire tenetur: ad quod illi misericordiâ et paternâ compassio necessaria est.

QUOMODO MISERICORDIA EXERCENDA.

Scholium. Misericordiâ et compassio Prælati 1. consistit in eo, ut in corporalibus necessitatibus subditis suis misericorditer succurrat, sive valeant, sive, et maxime, si egrotent. Unde S. Benedictus, *Reg. c. 36*, hanc curam tanquam *maximam* Abbatî inculcat: imò P. Bourdaloue, *Pensées sur divers sujets, etc., t. 2, Gouvernement Bel.*, vult, ut, si Superior etiam advertat subditum de curâ suâ sanitatis corporalis fortè plus æquo occupatum esse, nisi omnino de excessu certus sit, plus propendat ad ea illi concedenda, quæ, salvo statu suo, ei indulgere potest, quam ad ea deneganda, quæ ille putat sibi esse necessaria: «nam in periculo deceptionis meliùs erit, beneficiendū et misericordiam exhibendū, quam subditum contristandū, mortificandū, et fortè immisericorditer necessaria subtrahendū, falli: et licet Superior per nimiam indulgentiam nunquam peccare debeat, putat lamca cilius Auctor eum minus fore damnabilem, si per nimiam aliquoties bonitatem et misericordiam quàm excessivam severitatem peccaverit. 2. Misericordiâ Prælati ab eo exigit, ut in spiritualibus necessitatibus suis subditis misericorditer succurrat, ut dicere cum Apostolo possit: *Quis infirmatur, et ego non infirmor? qui scandalizatur, et ego non uror?* Id quod vel maxime circa peccantes observandum esse docet S. Benedictus, *Reg. c. 27*, dicens: «Omni sollicitudine curam gerat circa delinquentes fratres, etc.» ubi etiam exemplum boni Pastoris ei proponit: «Qui, relictiis nonaginta ovibus in montibus, abiit, unam ovem, quæ perierat, querere: ejus infirmitati in tantum compassus est, ut eam in sacris humeris suis dignaretur imponere et sic reportare ad gregem.» 3. Misericordiam erga pauperes extraneos exercere debet Prælati, ut præscribit S. Benedictus, *Reg. c. 4*: «Pauperes recreare, nudum vestire.» Et, *c. 53*: «Pauperum et peregrinorum maxime susceptio omni curâ sollicitè exhibetur: quia in ipsis magis Christus suscipitur.» Imò hæc obligatio pauperibus subveniendi gravis est, quia ex mente priorum fundatorum descendit, ut enim S. Bernardus, *ep. 24*, ait: «Clamant pauperes ad Pontifices: cur in superfluitates vestras consumitis quæ nostris debentur necessitatibus?... Bona nostra susti.» Et Conc. Aquisgranense, *a. 817, c. 49*, statuit: «Ut de omnibus in elemosynam datis tam Ecclesiæ, quam fratribus, decimæ pauperibus dentur.»

ADHORTATIO AD PAVENDAM PRÆLATURAM.

COROLLARIUM. Ex omnibus hucusque dictis apparet, pavendam potius quam appetendam esse Prælaturam religiosam: si quis enim qualitates modò recensitas et gravissimas minas in S. Scripturâ Superioribus illis destitutis intentatas seriò perpendat, sacro quodam timore omnis illius cupidò subito diffugiat. Horrendè enim et citò apparebit vobis, quoniam iudicium durissimum his qui præsumt fiet, ait Sapiens vi, 6. Ubi S. Gregorius, l. 24 *Mor.*, citato huic loco subiungit: « Pensest ergo, qui ad satisfaciendum districto iudici de suâ tantummodo animâ vix sufficit, quia quod regendis subditis præest, reddendæ apud eum rationis tempore, ut ita dicam, tot solus animas habet. » Vehementius instat S. Chrysostomus, *Hom. 34 in ep. ad Hebr.*: « Papæ quantum periculum! Quid dicemus infelicibus illis et miseris, qui semetipsos ad alios regendos præcipitant, et se in tantorum suppliciorum abyssum jactant! omnium, quos regis, mulierum, puerorum atque virorum tu rationem redditurus es; tanto igni tuum subjicis caput. Miror, si potest salvari aliquis Rectorum. » Hinc etiam Sancti Prælaturam timent, uti constat de S. Theresiâ, quæ, *Vit. c. 35*, sub med., de se narrat: « Admonita sum, aliquas Moniales mei Monasterii velle me Prælatam nominare: quod vel cogitare mihi erat magnus cruciatus, eramque facilis ad quodcumque martyrium pro Deo sustinendum; ad istud verò nullâ ratione poteram accommodari. » Et, c. 38, sub fin., refert quòd post auditam mortem alicujus sui Ordinis eximie virtutis Provincialis magna eam turbatio incesse- rit: « Timuit quippe salutem animæ illius, eò quòd per annos viginthi Prælatas existisset.... Magni siquidem illi videbatur periculi, habere curam animarum. » Cùm igitur pro ejus animâ preces multiplicasset, post quindecim ab ejus obitu dies eam e profundo in cælum evolare vidit. Nihilominus timor hic a bonis et sanctis Prælati per fiduciam temperari potest, quòd nimirum ex ipsâ Prælatione magnam spiritualem profectum capturi sint: nam, *Math. xxiv, 46**, servo fideli et prudenti super familiam Domini constituto, et danti illi cibum in tempore, promisit Christus: *Amen dico vobis, quantum super omnia bona sua constituit eum*, id est: « Super omnia præmia Sanctorum, » uti exponit S. Thomas.

§ 656.

VOCATIO DEI AD PRÆLATURAM REQUIRITUR.

Præter qualitates et virtutes ad Prælationem religiosam necessarias, et hæcenus explicatas, ad eam rite obtinendam specialis Dei *vocatio* requiritur. Nam 1°, *Math. xxiv, 45*, fidelem et prudentem servum constituit Dominus *super familiam suam*. Ubi S. Thomas addit: « Non quòd ipse procuret muneribus, vel precibus. » Et, *Hebr. v*: *Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo, tanquam Aaron*. Ubi iterum S. Thomas addit: « Tales debent assumi, qui non se ingerunt. » Et, *Ephes. iv, 11*, Christus *dedit alios Pastores*, id est, juxta S. Thomam: « Curam scilicet Dominici Gregis habentes. » Et, *Joan. x, 2*: *Qui intrat per ostium* (id est, juxta eundem, « per Christum, scilicet, secundùm ejus veritatem, voluntatem et ordinationem) *Pastor est ovium.* » Accedunt exempla Moysis, ad regimen populi, *Exod. iii, 10*; Aaronis, ad Sacerdotium, *Exod. xxviii, 1*; S. Petri, ad gubernacula Ecclesiæ, *Joan. xxi, 17*; S. Matthiæ, ad Apostolatum specialiter a Deo vocatorum: cum contra Core cum sociis, *Nam. xvi*, in pœnam ambitiosè, sine vocatione divinâ, affectati Sacerdotii, vivum terra absorbuerit. 2° S. Chrysostomus, *Hom. 8, in ep. Hebr.*, ait: « Illic mihi videtur etiam Judæorum Sacerdotes taxare, tanquam præter vocationem insipientes, et Legem ac Sacerdotium corruptentes. » S. Basilius, in *Constit. monast.*, c. 9, de Prælato religioso ait: « Quodsi Deus aliquando eligat quempiam ad ejusmodi munera, novit, cùm sit industrius et sagax, quemadmodum etiam ipsum præstiturus est dignum: nos autem conscii esse debemus nobismetipsis, nunquam nos aliquid tale accepisse... Nam et hic animi morbus gravissimus est, et facit ut a bonis excidamus. » S. Bernardus, *Serm. 58 in Cant.*, requirit ut anima etiam perfectior « id muneris sortita sit, non suâ ambitione, sed vocata a Deo tanquam Aaron. »

3° Rationem dat S. Thomas, *Quodlib.* 2, a. 11: « Quia qui appetit Prælationem, aut est superbus, aut injustus. Injustitia enim est, quòd aliquis velit sibi plus de honore accipere, aut de potestate, aut de aliis bonis, nisi sit majoribus dignus: quod autem aliquis aestimet, se magis dignum Prælatione omnibus aliis, super quos Prælationem accipit, superbie et præsumptionis est... Unde patet quòd quicumque Prælationem appetit, aut est injustus, aut superbus. Et ideo nullus suo appetitu debet ad Prælationem pervenire, sed solum Dei judicio, secundum illud Apostoli: *Nemo sibi assumit honorem, sed qui vocatur a Deo, tanquam Aaron.* » Accedit, quòd sine vocatione divinà speciali, aliquis appetendo Prælationem gravissimo periculo salutis se exponat, ob maximas et difficillimas obligationes Prælati, maxime Religiosi, qui subditos suos ad specialem perfectionem conducere debet; præterquam quòd hæc ambitio, in Religioso humilitatem et paupertatem proficiente, ad honorem sibi a subditis exhibendum, et bona ac divitias Monasterii in proprium luxum, commoditates et delicias perverse usu convertenda sapiens gravissima scandala generet: nam cum hic excessus (ambitio) « in laicà conversatione culpetur, quis dubitat quin Religiosis et Deo servitibus inculat opprobrium? » ait Symmachus, c. 118, caus. 1, q. 1.

QUALE PECCATUM SIT APPETERE PRÆLATURAM.

Schol. I. Ex his apparet, semper illicitum esse, si quis sine vocatione divinà ad Prælationem religiosam adducatur: cùmque hæc res sit gravis, seriò quisque cogitet ac timeat an solius culpæ venialis apud Deum se reum faciat. Licet se cum Dei auxilio suæ obligationi satisfacturum fore obtendat: nisi enim a Deo ad hoc inducatur, de habendo ejus speciali auxilio temerè presumit. Quia tria motiva in affectandà Prælatione juxta S. Thomam, 2, 2, q. 185, a. 1, occurrere possunt: « 1. Appetere proximis prodesse: quod est secundum se laudabile et virtuosum: verum quia, prout est Episcopalis actus, habet annexam gradus celsitudinem, presumptuosum videtur, quòd aliquis præesse appetat ad hoc, quod subditis prodest, nisi manifestè necessitate. » 2. Appetere aliis præferre

gradu superiori: quod item est præsumptuosum, juxta illud, *Matth.* xx, 23: *Scitis, quia Principes gentium dominantur eorum.*
3. Appetere Episcopatum (vel quancumque Prælaturam) ratione hujusmodi circumstantiarum honorum (scilicet honoris cum aliquà utilitate habendi) manifestè est illicitum, et pertinet ad cupiditatem vel ambitionem. » Quod probat S. Doctor, ex reprehensione Christi ad Phariseos, *Matth.* xxiii, 6: *Anant primos recubitus in cænis, et primas cathedras in Synagogis, et salutationes in foro, et vocari ab hominibus Robbi.* Ex quo colligitur quòd appetere Prælationem, nisi fiat ex solo motivo salutem animarum procurandi, moraliter non possit excusari saltem a culpà præsumptionis; cùmque materia de se sit gravis, et appetitus hic in gravem deordinationem pravi motivi converti possit, semper gravior culpa timenda est, quàm que ab amore proprio fingitur, nisi appetitus habendi Prælaturam, in puram resignationem eam ob Dei beneplacitum et vocationem acceptandi transeat. Quæ culpa gravior tunc magis timenda erit, si hic appetitus per opera externa in apertum prodeat; agendo, procurando, et prætendendo talem Prælationem religiosam: quia, juxta S. Basilium, in *Const. Monast.*, c. 9: « Nequaquam convenit ut Aescæ cupiat unquam ingredi in clerum, aut fratribus præfici. Nam diaboli ista pestis labesque libidinis domiandi: que res summae diaboli nequitie insigne est... Deinde quos occupat morbus ille, eos invidos, contentiosos, etc., facit. » Quodsi verò ambitus domesticarum Prælationum in suo Ordine religioso adeo periculosus et fugiendus sit, multò magis illi cavendum erit, ne externas a suo Instituto et vocatione ambiat.

SOLVUNTUR OBJECTIONES.

Schol. II. Dicis I, I *Tim.* iii, 1, dicitur: *Qui Episcopatum desiderat, hominum opus desiderat.* Et, I *Petr.* v, 2, habetur: *Pascite, qui in vobis est gregem, providentes non coacti, sed spontaneè secundum Deum.* Unde etiam Isaias se ultrò ad prædicationem obtulit. *Is.* vi, 8: *Eccè ego, mitte me.* Respondet S. Chrysostomus, in primo textu laudari Episcopatum, non verò desiderium illius, nisi fiat ob unam et solam animarum salutem procurandam. Deinde in secundo textu hortatur S. Petrus ut, supposita vocatione divinà, Pastores animarum libenter onera et pericula vitæ, eo tempore, cum curâ hæc, ob persecutiones, conjuncta, supportarent. Isaias verò vocationem suam ex voce illà Domini: *Quem mittam?* et purgatis ab Angelo labiis suis sufficienter agnovit. II. Licet appetere Cathedras Theologicas in Universitatibus? sistere se in concursu

ad obtinendam Parochiam? Resp. Docere est aliquid naturale, et pretio æstimabile: præsee verò et curam animarum gerere, præsertim in ordine ad perfectionem religionis consequendam, est aliquid spirituale, ad quod non sine presumptione se aliquis per ambitionem dignum judicare potest. Ad officium Parochi etiam specialis Dei vocatio requiritur: concursus autem solum instituitur ad qualitatem scientiæ a Collatore magis probandam, nec aliquem cogit, ubi tamen etiam intentio purificanda est.

§ 657.

VOCATIO AD PRÆLATURAM NON MANIFESTATUR
ELIGENDO, SED ALIIS.

Vocatio ad Prælationem religiosam, communiter non manifestatur ipsi eligendo ad Prælationem, sed aliis: neque Deus illum movet, ut eam appetat, sed potius, ut, quantum in se est, promotioni suæ resistat. Ita 1° innuit S. Scriptura, Eccl. vii, 44: Nolite quærere a Domino ducatum, neque a Rege Cathedram honoris. Et, Matth. xxiii, 6, reprehenduntur Scribæ et Pharisei, quia amant primos recubitus in cenis, et primas Cathedras in Synagogis, et salutationes in foro et vocari ab hominibus Rabbi. Vos autem nolite vocari Rabbi. Id est, juxta S. Thomam: « Quòd laudentur ut Magistri. Origenes refert illud ad illos, qui dignitates appetunt in Ecclesiis: est enim quædam dignitas Archidiaconorum, Diaconorum, Sacerdotum, Episcoporum. » Et ad illud: Nolite vocari Rabbi, notat S. Doctor: « Nolite, id est, non ambiatis. » Accedunt exempla Moysis, Exod. 3, etiam post vocationem divinam et miracula regimen populi humiliter deprecantis; Aaronis, cui per Moysen vocatio divina ad Sacerdotium innouit, Exod. 28; S. Matthiæ, per inspirationem non sibi, sed S. Petro et multitudini factam ad Apostolatam eveci; imò ipsius Christi D., qui, teste Apostolo, Hebr. v. 5, Non semetipsum clarificavit, ut Pontifex fieret, sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu. Id est, uti notat hic S. Thomas: « Non solum non fecit se Pontificem, sed nec clarificavit. Et hoc

est verum, in quantum homo: quia in quantum Deus habet eandem gloriam cum Patre. » 2° Patet ex PP. S. Cyprianus, Ep. 52, de S. Cornelio P. laudat: « Episcopatum ipsum nec postulavit, nec voluit... Sed ipse vim passus est, ut Episcopatum coactus exciperet. S. Leo, Ep. 87, ad Episc. Afric., c. 4, ait: « Principatus autem, quem aut seditio extorsit, aut ambitio occupavit, etiamsi moribus atque actibus non offendit: ipsius tamen iniliti sui est perniciosus exemplo: et difficile est, ut bono peragatur exitu, quæ malosunt inchoata principio. » S. Bernardus, Sermon. 30 in Cant., ait: « Ego loci hujus occasione me ipsum reprehendere soleo, quòd animarum susceperim curam, qui meam non sufficerem custodire. » Et postquam seipsum humiliter ut imperfectum descripsit, subdit: « Sic eram, et nihilominus tamen posuerunt me custodem in vineis. » Et S. Laurentius Justin., de Inst. Prælat., c. 2, ait: « Qui ad regimen vocantur animarum, summâ cum diligentia observare debent a quo vocatione, quove ad illud moveantur affectu. » 3° Ratio est ex S. Thomâ, 2, 2, q. 185, a. 2: « Quia in assumptione Episcopatus (vel alterius Prælatuæ) duo sunt consideranda: primò quidem, quid deceat hominem appetere secundum propriam voluntatem. Secundò, quid hominem deceat facere ad voluntatem alterius. Quantum ergo ad propriam voluntatem, convenit homini principaliter insistere propriæ salutis: sed quòd aliorum salutis intendat, hoc convenit homini ex dispositione alterius potestatem habentis. » Cui nimirum, non verò ipsi eligendo, ordinariè hanc vocationem Deus manifestat.

PRÆLATURAM LÆSTANTER ACCEPTARE PLERUMQUE NON BONUS ZELUS EST.

SCOLIUM. Igitur, universaliter loquendo, læstanter et ultroneè, etiam sub prætextu aliis proficiendi, acceptare Prælationem religiosam, illusio potius quam zelus est, utpote sub quo facillimè ambitio occultatur, ut bene notat S. Gregorius, Past., p. 1, c. 9, dicens: « Plerumque qui subire Magistris pastorem cupiunt, nonnulla quoque opera bona, animo proponunt: et quamvis hoc elationis intentione appetunt, operaturos se magna pertractant....

Nam sæpe sibi de seipsâ mens mentitur, et fingit se de bono opere amare, quod non amat; de mundi autem gloriâ non amare quod amat.... Sed repenti perveniens jure sibi hoc debitum, ad quod pervenerit, putat; cùmque percepti Principatus officio perfrui seculariter cœperit, libenter obliviscitur quidquid religiosè cogitavit. »

§ 658.

DIGNIOR ELIGENDUS EST.

Ut autem vocatio divina per alios eligendo ad Prælationem religiosam legitime innotescat, si vocatio *per electionem* fiat, præter formam electionis ab Ecclesiâ præscriptam, ritè observandam, sub gravi obligatione ab eligentibus *dignior*, omnibus inspectis, *eligendus* est. Ita de promovendis ad curam animarum statuit Tridentinum, sess. 24, c. 1, de *Ref.*, dicens: « Omnes, et singulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque jus quâcumque ratione a Sede Apostolica habeant, aut aliquin operam suam præstent, nihil in iis pro præsentî temporum ratione innovando, hortatur et monet S. Synodus, ut imprimis meminerint, nihil se ad Dei gloriam et populorum salutem utilitatis posse facere, quàm si bonos Pastores et Ecclesiæ gubernande idoneos promovendi studeant, eosque vitiosos peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores et Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum existentibus meritis, præfici diligenter curaverint. » Debet autem per digniorem, non solus dignus, seu non indignus intelligi, uti declaravit Innocentius XI, *prop. 47 damn.*, scilicet juxta S. Thomam, 2, 2, q. 185, a. 3, dignior, non in eligendi, sed eligentis existinatione: nec semper dignior, quia melior et sanctor, sed quia Ecclesiæ utilior. Cujus rationem dat Lugo, d. 35, de *Just. et Jur.*, sect. 2 et 3, quia cura animarum tantî oneris est, ut vix ad illam omnibus numeris dignus absolute reperitur, adeoque respectivè solùm dignus ille censetur, qui

minores defectus habet, et quod melior non occurrit: quòd si verò talis melior occurrat, sine gravi damno Communitatis prætermitti nequit, cui nec bonus, nec minus malus Prælatulus daretur: quod damnium in Communitate religiosâ adhuc magis foret, cùm tam difficile sit absolute dignum reperire, qui suâ prudentiâ et exemplo subditos suos in disciplinâ religiosâ continere, eam relaxatam ad debitum rigorem reducere, et alios ad religiosam perfectionem promovere possit.

ELIGENDUS SE DIGNIOREM REPUTARE NON DEBET.

SCHOLIUM. Dignitas major eligendi in Prælatum Religiosum ab eligentibus ex qualitatibus boni Prælati, a. § 611 et seqq., colligi poterit, qui licet meliorem potèrere teneantur, eligendus tamen se digniorem reputare non debet: a hoc enim esset esse superbum, ait S. Thomas, l. c., et presumptuosus; sed sufficit quòd nihil in se inveniatur, per quod illicitum eis reddatur assumere Prælationis officium, » v. g. irregularitas, excommunicatio, suspensio, etc. Quod S. Doctor ab exemplo S. Petri probat: « Unde licet interrogatus esset Petrus, an Dominum plus cæteris diligeret, in suâ responsione non se prætulit cæteris, sed simpliciter respondit quòd Christum amaret. »

§ 659.

VOCATUS VOCATIONI OBSTATÈ RESISTERE NON DEBET.

Factâ proinde bonâ et legitima electione ab illis ad quos ipsa pertinet, et per quos Deus voluntatem suam et vocationem demonstrare solet, si quis ad Prælationem Religiosam propriâ inclinatione non feratur, re cum Deo et Directore suo pensâ, *melius faciet, si se huic oneri honorato humiliter subiciat*, quàm si obstinatè resistat. Colligitur hoc 1° ex Parabolâ de Talentis, *Math.* xxv, ubi ille qui unum talentum accepit, et abscondit pecuniam Domini sui, severè punitus est. 2° S. Athanasius in *Ep. ad Dracontium*, fugientem Episcopatum, cùm Monachus esset, ait: « Non vacat culpâ id quod agis,

carissime Draconti : non enim fas est eum qui hanc gratiam accepit in occultum abdi, neque prudentis est suppeditare aliis occasionem fugiendi... Melius, quam nos, nostra novit Dominus, et novit quibus suas committit Ecclesias. Quodsi quis dignus non sit, ille mihi non ad vitam suam, sed functionem suam ministeriumque respiciat, ne simul cum vitâ illâ suâ etiâ negligentiae maledictionem referat. » Quae omnia, a fortiori, de Prælatione religiosâ tenent. *Animas eorum de manibus vestris requiram.* Et S. Gregorius P., *Past.*, p. 1, c. 3, inquit : « Sunt nonnulli qui ex solâ humilitate refugiant, ne eis quibus impares se aestimant, præferantur. Quorum profectò humilitas, si cæteris quoque virtutibus cingitur, tunc ante oculos Dei vera est, cum ad respondendum hoc quod utiliter sibi præcipitur, pertinax non est. Neque enim verè humilis est, qui superni Numinis arbitrium, ut debeat præesse, intelligit, et tamen præesse contemnit. Sed divinæ dispositioni subditus, atque a vitio obstinationis alienus, cum sibi regiminis culmen imperatur, si jam donis preventus est, quibus et aliis prosit, et ex corde debet fugere, et invitus obedire. Ratio est, 3^a ex S. Thomâ, 2, 2, q. 185, a. 2 : « Quia ad inordinationem voluntatis pertinet, quòd aliquis omnino contra Superioris injunctionem gubernationis officium finaliter recuset. »

OBSERVANDA CIRCA ACCEPTATIONEM PRÆLATIONIS.

SCHOLICUM. Circa dictam modò acceptationem Prælationis nonnulla adhuc observanda sunt. 1. Si quis se agnoscat versari in periculo proximo, graviter in obeundo Prælationis officio deficiendi ex neglectu, vel mortificationis passionum, bono regimini adversantium, vel orationis necessarie, ut a Deo illuminetur, vel ignorantiae rerum sui Instituti, et spiritualium, vel pravae intentionis, peccat graviter illud acceptando; nam qui *amat periculum, in illo peribit*, *EccI. iii, 27*. Quoniam, ait S. Augustinus, l. 16, *de Civ.*, c. 19 : « Si periculum, quantum caveri poterat, non caveret, magis tentaret Deum, quam speraret in eo. » Præsertim in tam gravi negotio, unde salus Religionis et tot animarum dependet. 2. Si tamen accedat præceptum ejus, qui cogere potest ad subeun-

dam Prælationem, absque eo, quòd representans proprium periculum aliquid proficiat, obediendum, et Prælati acceptanda est. Tunc enim non ita urget ratio timendi, sed prævalere debet spes in Deo collocanda, in qua omnia possumus : imò in tali conflictu inobedientia et damnum boni communis timenda sunt. Neque tunc obstinatè resistere vera humilitas, sed defectus humilitatis erit. 3. Factâ sui periculi representatione, si quis nil efficiat, non semper opus est expectare præceptum, sed quandoque ad acceptandum sufficit, quòd obedire instanter jubeatur, tum quia bonum commune, pax electionis, aut instantia nominantis, tum notabilis perturbatio regularis Ordinis ad hoc urgere potest, tum quia consilium prudentis et pii conscientiae moderatoris, et spes in Deo collocata cum oratione, et novæ vitæ proposito, periculum proximum amovere potest. 4. Ex parte eligentium ad Prælatum, per se loquendo, nisi præsumptio notorietate in contrarium elidatur, communiter præsumi potest, per illos voluntatem Dei innoscere, cui electus acquiescere valeat, dummodo electores non sint ex iis, de quibus S. Isidorus, l. 2 *Offic.*, c. 5, conqueritur : « At nunc cernimus plurimas, ob hanc rem beneficium facere, ut non quarant eos in Ecclesiâ columnas erigere, quos plus cognoscant Ecclesiis prodesse, sed quos vel ipsi amant, vel quorum sunt obsequis delituiti, vel pro quibus Majorum quispiam rogaverit, et, ut deteriora taceam, qui, ut Clerici fierent, muneribus impetrarunt. » 5. Denique in Religiosis fervidis, nisi adit motivum peculiare suam indignitatem representandi, communiter laudabilis est, sicuti humiliter desiderium Prælationis fugere, sic etiam ipsam humiliter acceptare : ita suadet S. Basilus, in *Reg. fus. inter.*, 43, dicens : « eum præferendum, qui in vitâ antea morum suorum speciem sufficiens ediderit, et qui ejusmodi est, accipiat præfecturam : instituatque inter fratres disciplinam. » Et S. Salesius, l. 4, ep. 412, occasione cujusdam in Abbatissam eligendæ, ita generaliter suas filias instruit : « Nec ullam rem exigere, nec ullam recusare... Hoc unicum est documentum, quòd ego desidero retineri practicè ab omnibus sororibus nostris. » Quippe ferventi oratione ad Deum pro illustratione præmissâ, et pio et prudenti Directore consulto, in adjutorio Dei confidere poterit.

§ 640.

PRÆLATUS SUÆ VOCATIONI IN REGIMINE BENE
RESPONDERE DEBET.

Vocatione divinâ dicto modo cognitâ, necessarium est ut Prælati religiosus illi in *Regimine suo religioso*, et officio suo cum divinâ gratiâ perfectè implendo, *fideliter cooperetur*. Ita 1° jubet S. Scriptura, *Ecl. xxxh, 2: Rectorem te posuerunt? noti extolli: esto in illis, quasi unus ex ipsis. Curam illorum habe, et sic confide, et omni curâ tuâ explicitâ recumbe*. Et, *I Petri v, 2: Pascite, qui in vobis est, gregem Dei... Forma facti gregis ex animo*. Nempe, sicut S. Petrus ipse, *Joan. xxi*, jussus fuerat oves Christi pascere, quando a Christo in universalem Ecclesiæ pastorem electus fuit. 2° Hortantur ad hoc PP., præcipuè S. Ephrem, t. 2 in *Paræm. xv*. Sic Prælatum religiosum instruit: « Frater, creditæ tibi animæ cingere contende sicut vir lumbos tuos: certamen quippe imminet non exiguum, siquidem perfectorum est virorum animas suscipere. Quare sobrium te præbe ac vigilantem: quoniam multam res exigit attentionem, et non despexeris; verum in omni sanctitate ac puritate sit vestra conversatio ad invicem, ne forè ex segnitie aliquid de proprio occultè superseminet inimicus, per ipsius, qui morem gerit, obedientiam. » S. Bernardus, *Serm. x, super Cant.*: « Quodsi talis ad regimen animarum assumitur, qui se neque ad congaudendum sentit pronum, neque promptum ad condolendum, talis quidem aliis non prodest, sibi obest plurimum. Pascat autem gregem exemplo ædificationis, verbo prædicationis, fructu orationis. Habeat tria, scilicet bonitatem, disciplinam et scientiam. Prima dat exemplum, secunda corripit, tertia instituit. » Ratio est 3° quia ad omne opus bonum salutariter incipiendum et perficiendum, necessaria est cooperatio ad gratiam vocationis divinæ, ut definit Tridentinum, sess. 6, can. 4. Ergo etiam ad Prælationem religiosam salutariter

incipiendam et perficiendam requiritur vocati cooperatio, ipsaque specialis non desidiôsè, sed conatu ferventi præstanda, ob maximas in eâ occurrentes difficultates.

ADHORTATIO AD FUGIENDAM AMBITIONEM.

COROLLARIUM. Malum igitur est ex ambitione aut spe lucri Prælationes maximè Religiosas desiderare, pejus, easdem procurare aut pretendere; pessimum tam diligentes quàm electos hoc vitio sordescere. Ex hoc enim infausto principio, quales Prælati emergent? Quo evangelico Spiritu et se et subditos suos gubernabunt? Undesibi promittere poterunt specialia Dei auxilia, quæ ad tantum munus necessariò requiruntur? Et quanta proli dolor! mala exinde in Communitatibus Religiosis nascuntur? Deplorat illa S. Basilii, in *Const. Monast.*, c. 9: « Quos occupat morbus iste, eos invidios, contentiosos, accusatores, impudentes, calumniatores, assentatores, moliores, et præter decorum humiles, iliberales, arrogantibus, ac innumeris turbis referatos efficit. Invidet enim, qui ejusmodi est, viris claris, eosque calumniatur: imò etiam plerumque eorum mortem exoptabit, ut, hominibus qui ad opus idonei sint deficientibus, suffragia ad se devolvantur. Iidem penes quos est sortitio, electioque, iis adulabitur; ob idque habebit animum servilem: at verò adversus inferiores, si adversentur, superbè ac insolenter invehitur. Dolos igitur consuet, turbis, ac suspensionibus innumeris futurus est obnoxius, si adversentur, tranquillitatem: prætereaque Deus pacis fugabitur, utpote cui locus non est quiescendi. Cognito itaque detrimento, hanc absurdam cupidinè fugiamus. » Quodsi verò quis per viam sancte legitimæ electionis, institutionis aut obedientiæ ad Prælatum a Deo vocatus fuerit, licet se, ut par est, tanto muneri imparè humiliter agnoscat, postulet auxilium a Deo, et dabitur illi, allaboret fideliter vocationi suæ, orei Deum pro se et subditis suis: exemplo illis præcat, vigilet pro ovibus suis, nec nimium ob humanos subditorum defectus perturbetur: hoc enim modo juxta S. Gregorij, l. 5 *Mor.*, c. 4, monitum: « Intus quidem servabit desiderium pietatis, foris autem exhibebit ministerium Ordinis, quatenus nec a perfectione per intentionem recedat, nec dispositioni Conditoris per superbiam contradicat.... Et sic fiet mirâ dispositione pietatis, ut unde se destructiorem æstimat, inde locupletior ad celestis patriæ constructionem surgat. »